

Asia: VN/37151/2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi tuloverolain 20 a §:n muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi tuloverolain 20 a §:n muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Kiitän valtiovarainministeriötä mahdollisuudesta antaa lausuntoni 19.8.2026 saapuneen lausuntopyynnön liitteenä olleesta hallituksen esityksestä otsikkoasiassa.

Hallituksen esityksen tavoitteena on muuttaa rahastojen verovapautta koskevaa TVL 20 a §:ää sekä eräitä siihen liittyviä lakeja siten, että se olisi yhdenmukainen EU:n pääoman vapaata liikkuvuutta koskevien vaatimusten kanssa sekä poistaisi verotuksellisia esteitä ELTIF-rahastojen perustamiselle Suomessa.

Suomessa sijoitusrahastot ja erikoissijoitusrahastot on vapautettu tuloverosta ja sijoitustoiminnan verotus kohdistuu rahaston osuudenomistajaan. Sijoitusrahastojen ja erikoissijoitusrahastojen verovapauden edellytyksistä säädetään vuoden 2020 alussa voimaan tullessa tuloverolain 20 a §:ssä. Oikeuskäytännössä tuloverolain 20 a §:ään sisältyvä vaatimus rahaston sopimusperusteisuudesta on katsottu EU-oikeuden vastaiseksi.

Pääministeri Petteri Orpon hallituksen hallitusohjelman veropolitiikkaa koskevan liitteen mukaan toteutetaan sijoitusrahastojen verosäätelyn korjaus EU-oikeuden vaatimustasolle ja selvitetään veropohjan tiivistämistä. Osana vuoden 2025 kehysriihen päätöksiä hallitus linjasi, että toimeenpannaan aktiivisesti EU-lainsäädännön mahdollistamat rahastorakenteet ja tehdään näitä koskevat tarpeelliset verolainsäädännön muutokset (esim. ELTIF-rahastot).

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian ja niitä sovellettaisiin ensimmäisen kerran vuodelta 2027 toimitettavassa verotuksessa.

Muutamia huomioita

Esityksen keskeisimmät ehdotukset koskevat tuloverolain 20 a §:ää, jossa säädetään sijoitusrahastojen ja erikoissijoitusrahastojen verovapauden edellytyksistä. Edellytyksiä ehdotetaan muutettavaksi Euroopan unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön takia siten, ettei ulkomaisen rahaston verovapauden edellytyksenä olisi rahaston sopimusperusteisuus.

Verovapauden edellytykseksi asetettaisiin kuitenkin se, että rahasto on rekisteröintivaltiossaan verovapaa, läpivirtaava tai käytännössä verovapaa.

Kysymyksessä on voimassaolevan verolainsäädännön tarkkarajainen täsmentäminen EUT:n oikeuskäytännön johdosta. Muutos vaikuttaa asetettujen tavoitteiden sekä EU-oikeuden vaatimusten mukaiselta. Valtiovarainministeriön vero-osastolla asia on valmisteltu asiantuntevasti ja tarkasti, jolloin lausuttavaa jää vähän.

Yksittäisenä huomiona nousee esiin ehdotetussa TVL 20 a §:n säännöksessä käytettävä käsite käytännössä verovapaa. Hallituksen esityksen yksityiskohtaisissa perusteluissa (s. 39) kerrotaan ratkaisuun KHO 2022:130 viitaten käsitteen sisältö seuraavasti:

”Käytännön verovapaudella tarkoitettaisiin erityisesti tapauksessa KHO 2022:130 arvioinnin kohteena olleen tyyppistä veromallia, jossa rahasto sai vähentää verotuksessaan sijoittajilleen maksamansa tuoton ja rahasto käytännössä jakoi kaikki tuottonsa sijoittajilleen, jolloin sen verotettavaksi ei jäänyt tuloa. Käytännön verovapauden toteutumisessa keskeinen on rahaston sijaintivaltion verojärjestelmän tarkoitus, eli se, että toteutetaan verovapaus rahaston tasolla eri tavalla.”

Käsitykseni mukaan olisi syytä pyrkiä määrittelemään käsite vielä tarkkarajaisemmin ja selkeämmin mahdollisten tulkintaongelmien välttämiseksi. Samalla on perusteltua pohtia, millä (normi)tasolla määritelmä olisi syytä esittää ja miten muualla siihen mahdollisesti viitata.

Olen tämän lausunnon ohella lähettänyt kiitoksin hyvästä työstä muutamia stilistisiä huomioita esityksen valmistelijalle.

Yhteenveto

Toivon, että edellä esitettyjen vähäisten kommenttien huomioon ottaminen auttaa valtiovarainministeriötä edelleen kehittämään sääntelyä.

Juha Lindgren